

Рк Ш16(29к)
К 72

РОСЯЧЕНКО

Віхорли

ВИДАВНИЦТВО ПИСЬМЕННИКІВ

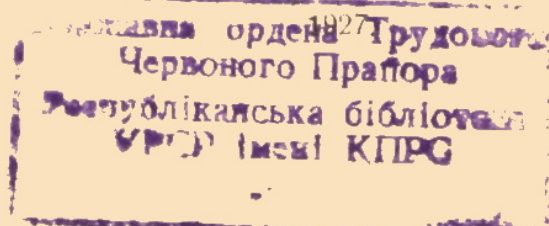
Г. КОСЯЧЕНКО

ВІХОЛИ

ПОЕЗІЇ

В-ВО „МАСА“ КИЇВ

Друкарня Київської Філії Книгоспілки
вул. Свердлова, 8.—Зам. № 167.
Київ. Окрліт № 403.
Тираж 1000.

ВЕСНА

Сонце упало на рейки.
Тінь—як тополя рясна.
Я поспішаю з ячейки.
Шумом в обличчя—
весна!

Знов мої думи, як коні.
Рік дев'ятнадцятий—
тінь.
Руку бентежно до скроні
хижо запалене:
—„Стій!..“

Гояться ятрени рани,
вже не згадаю...
О, ні!
Місяцем згадка розтане
десь серед збуджених днів.

Птицею шумно пролинс
в даль, до смуглявих мереж.
Зігнеться втомно під тинном,
вмиється слізьми берез.

І вже тоді не вернути
згадок замріяних снів.
Дні тільки, скорбно зігнуті,
падати
будуть
до ніг...

Квітами всипані думи,
в вас поринаю до дна,—
вірю, що в бурю і шуми
йде не остання весна.

Часе далекий, майбутній,
сходить сьогоднішній день...
—Хто то?
О, хто то могутній
в царство комуни іде?..

Сонце над ним
і тумани.
З радості слізно мені...
...Знову десь згадками манить
в тепло окроплені дні.

Д Е Н Ь

Де рейки –простяглася тінь,
На брук посипалась утома.
І тільки вітер угорі
та молодик—золотиста кома.

Спада тополі сизий блиск,
надходить день і в'яне сутінь.
На груди легко давить тиск
і м'язи втомою окуті.

Я покладу на камінь сон,—
надходить ранок в синій блузі.
І—слухай, серце, сонця тон,
зелений дзенькіт рос на лузі.

Упнися, зір, в далекий схід,
де обрій мчить на рижих конях...
У думках серця тане лід,
теплів крові стук у скронях.

Надходить день.
Спокійний рух.
І на стіні зелений коник.

Вантажить працю битий брук,
у шумі шум—

Варстат спокійно:—цок і цок...
Замазав крицею обличчя.
Руда, метал, огонь і ток,
де втома руку—
 кличуть,
 кличуть...

На ноги сонце.
Дзенькіт кіс.
Росою квітне свіже поле.
І пада золота покіс,
де прохолода м'язи коле.

Де сутінь шуму, руку стис.
Іду, де з каменю дорога.
—Мій зір, на Захід, Схід дивись,—
остання буде перемога!..

Надходить день.
Спокійний рух.
І на стіні--зелений коник.
Вантажить працю битий брук,
у шумі шум—

СТРАЙК

Спинивсь машини дикий рух.
Заклякли вії смутку втоми.
Упали зорями на брук
заліза дим і гасла громи.

Заквіт утомою димар,
німіють виснажені кроки.
А угорі—
ватаги хмар,
шумлять тополі одинокі.

—На брук!

—На вулицю!

—Усі!

З заводів, з фабрик, із копалень,
панелі кров'ю оросить...
Хай сонце серця ток запалить!..

Поник засмаглий паротяг.
Заклякли нерви у магніті.
І малинів в небі стяг.
—На площу страйк!
—На площу—мітинг!..

І на обличчя пада тінь,
повитий сум у теплий морок.
Своє чоло у скелі стін
впина заліза й диму город.

Заквіт утомою димар,
німіють виснажені кроки.
А угорі—
ватаги хмар,
шумлять тополі одинокі...

Ідуть квартали— тліє сон.
Зневаги тінь цвіте, як місяць.
В серцях брентить металу тон
і важко ноги втому місяць.

Поник засмаглий паротяг,
заклякли нерви у магніті.
І малинів в небі стяг.
— На площу— страйк!
— На площу— мітинг!..

Р А Н О К

Жоржиною розквітне день.

Спокійне небо,—

криця,

камінь!..

На груди ранок упаде
в знеможі, кинутій віками.

В робочім серці—

іскра!

Ток!

Боротись? Жить?

Даю вам згоду!

І буде стукать мідний крок,
коли гукне гудок заводу.

Піду, де гамір,—

кину сум...

—Співать з залізом, із варстатом.

Нову я пісню принесу

в завод, на фабрику, у хату!

В робочім серці—
іскра!
Ток!
Палає в грудях робітничих...
Що-ранку стукає мій крок,
коли гудок заводу кличе.

ЖОВТЕНЬ

М. Терещенкові.

О, далека моя Україно!
Опустіли сади і гаї.
Дика осінь стоїть на колінах,
за розбитим порогом моїм.

Загледівсь на порепані ноги –
угорі молодик золотий.
Де туман застеляє дороги, —
відгукнулись вітрів копити.

Серед хвиль срібнозорих і синіх
моїх літ одпливли кораблі.
Сохне радість моя на калині,
де упали пісні журавлів.

Промайнуло осяяне літо,
листя пада на беріг ріки.
Знову серцем прийшов я боліти
в край незнаний, забутий такий.

Там, де гори у далі осінній
у задумі шумливій стоять,
до Дністра сині падають тіні
ніби радість забута моя.

На безлюдному березі—камінь,
вартовий, бризки шуму ріки.
Хтось, здається, збирає руками
золоту над рікою блакить.

I

У долинах важкий туман,
синє небо і гори сині.
За Дністром відгукнувся „наган“ —
розбудив моє серце нині.

Скоро, мабуть, вже буде день,—
хвора мати встає з постелі
і по каменю важко йде
до Дністра—заридать на скелі.

До Дністра заридать, де син
своїм тілом угноїв камінь,
де очей розіллялась синь,—
на могилі зібрать руками.

Поспішає... іде... біжить.
А тумани огні колишуть.
Вже могила,—іти ще мить,
і—„наган“ розрізає тишу.

Повертає у гори знов:
—„О, мій сину!.. Немає сина!..“
І на камінь хлюпнула кров,
змалиніла стара хустина.

У долинах—важкий туман.
Синє небо і гори сині...
—Скільки болю?
—О, скільки ран
моє серце відчуло нині!

А на горах—синів сум.
А на горах—солодкий вітер.
...Ріки води свої несуть.
У саду похилились віти.

II

Південне сонце капає вином,
де хлюпа Дністер поміж гір високих,
і синій простір за моїм вікном
голубить даль і вітер синьоокий.

Утома сонця пада на росу,
на легінь сутени вечірньої над садом.
Цвітуть сади, як той вечірній сум,
і п'яні гори пахнуть виноградом.

Зоря вечірня тліє в вишині.
Тоді мені вчувається: неначе—
де за Дністром туманяться огні,
там знов народ під нагаями плаче.

Тривожне серце змучених грудей,
зневіра розуму в тяжкім терпінні,—
велячньо бурею до вас гряде
знаменний час у золоті осіннім.

Хваліте труд своїх робочих рук!
Любіте дні, закохані у вітер,—
на дикій праці виростить онук
нове життя, нові сади і квіти.

III

Тиша упала місяцем у води.
Різина *) спить на скелях золотих.
Забутим Каїном в долині бродить
важкий туман і синій молодик.

Озвались півні—ранок, мабуть, скоро.
І дике сонце глянуло одраз!..
Де крики радості п'яніли сном у горах,—
невільні села линуть до Дністра.

По бруку йдуть робочих рук колони,
де тліє стяг у золоті огнів.
У пісні радість порина і тоне,
і знову вирина у синій даліні.

Палкі ідуть на березі промови
і десь у вирій линуть журавлі...
Народ до боротьби повстать готовий,
вітають Жовтень руки ковалів.

А води йдуть повз гори сині й дикі.
Невільний люд на березі стоїть.
—Ми чуєм ваші розпачі і крики,
Як музику утомлених гаїв.

*) Різна — прикордонне місто Басарабії.

Вітають нас із берега чужого.
Вітають Жовтень сині береги.
—О, ми не ждем ратунку ні від кого!
Нехай живе наш Жовтень дорогий!..

І раптом постріл врізався у натовп.
І дикий крик...
Народ у гори знов...
Де волю серця пострілом зім'ято,—
до ніг упала, запеклася кров.

IV

І наказ був простий—не пускати матір.
Де могила сина—хиляться кущі.
То її ридання у моїй кімнаті,
то її ридання у моїй душі.

Як забили сина - тільки прийде ранок,
або на світанку—мати до ріки.
Знову, мое серце, розпач її ранить
і п'янять ридання місячну блакить.

V.

На могилу приходила мати.
(У той день її сина забили).
—„А ув дома—ні хліба, ні хати!..“
І ридала, ридала безсило.

І збирались на березі люди,
а ріка під ногами туркоче.
Мати сина риданнями будить,
на могилі із рання й до ночі.

Синій вітер осінній і сонний
так ніколи не плакав на ниві,
заріда
 сльозою потоне
в далині затуманеній, сивій.

І наказ був простий—не пускати матір.
Де могила сина—хиляться кущі.
То її ридання у моїй кімнаті,
то її ридання у моїй душі.

VI

Скоро, мабуть, вже буде день,
хвора мати встає з постелі.
І по каменю важко йде,
до Дністра—заридать на скелі.

Поспішає... іде... біжить,
а тумани огні колишуть.
Вже могила... іти—ще мить.
І „наган“ розрізає тишу...

У долинах важкий туман.
Синє небо і гори сині.
—Скільки болю!
О, скільки ран
мов серце відчуло нині.

А на горах—синіє сум.
А на горах—солодкий вітер.
...Ріки води свої несуть.
У саду похилились віти...

VII

Тривожне серце змучених грудей,
зневіра розуму в тяжкім терпінні!
Величньо бурею до вас гряде
знаменний час у золоті осіннім.

У час вечірній, в кучерях жоржин,
буяє радість срібною росою.
До вас також надійде серед жнив
Червоний Жовтень синьою грозою.

І сум і втома й пута—опадуть,
як дні бентежні падають під ноги,
або керея осени в саду
встеляє вітрові розіп'яті дороги.

Хваліте труд своїх робочих рук.
Любіте дні, закохані у вітер.
На ваших м'язах виростить онук
нове життя, нові сади і квіти.

НА ФРОНТ

Пам'ятаю перон і вагони
і покинутий сум матерів.
Тільки вітер волоссями дзвонить,
припада до похилих голів.

Тільки вітер припав до дороги
і цілує й голубить плече.
Десь „прощай“ ув-останнє під ноги
мені впало з граніту очей.

Простяглися до обрїю гони.
Де перон,—
озирнувсь я назад.

Тїнь вагонів на рейках холоне.
Кам'яніє
на вії
сльоза.

Не кричав, не пручався завод.
Стояв місяць над ставом дугою.
Нахилялося ночі рядно
над заводом сталевою тьмою.

За вікном я чув п'яні пісні
і команду:— „Стрілай, бо втікає!..“
Ще й сьогодні, неначе ві-сні,
я житами, як вихор до гаю.

А за мною і постріли й крик.
Тільки слухає жито доспіле...
Чого вітер над степом поник,
і колосся шумить пожовтіле?..

Не кричав, не пручався завод,—
тільки місяць над ставом дугою.
На подвір'ї—денікінців звод
і розстріляний пред під стіною.

За вікном я чув п'яні пісні
і жіночі благання:— „Не знаю“...
—Не дихну... в мене груди тісні —
дайте крикнути з болю й одчаю!

А за селом стоїть смуглява тиша,
до серця приколола сірий біль.
І по борознах кров'ю вже не пише
лукавих слів оскаженілий бій.

Не так давно тут ралили гармати
і крицею точився кулемет.
І серце знову хоче пригадати,
як у житах збірився комітет.

А вороги далеким шляхом – в коло...
І тільки з рани просюрчала кров.
Упав до ніг знесилений вже голос...
Ах! про минуле згадую я знов!..

І освітив криваві пальці місяць...
—О, скільки вже було отут боїв?
Чи скоро землю з кров'ю перемісять
і над болотом звисне не туман, а гнів?

ДНІПРЕЛЬСТАН

Над Дніпром золотиться туман.
Синій ранок в керей осінній.
Дремле п'яний од вітру лиман,
в'яне чайки сумне голосіння.

І дзвенить полохливе крило
сумом пісні моєї тривоги.
Де стоять вітряки за селом,—
припада_її крик до дороги.

Линуть води в задумливу синь
без тривоги, печали і суму.
І на_травах—краплинки роси,
там, де ниви поникли в задумі.

Очерет одшумів над Дніпром.
Скільки днів?
Скільки літ промайнуло?
Твоїх предків запечена кров
ще й учора рипіла під плугом.

Де упали бентежні діди—
перегноєм їх м'язи могутні.
Хочу славити час молодий,
дні в піснях оспівати майбутні.

Краю мій!
Україно моя!
Знову встелеться жито туманом.
Крик чаїний впаде на поля,
на минулі, забуті вже рани.

Синій спокій турбін і дротів,
гамір хвиль буйних вод, де пороги
кинуть міць у степи золоті,
окують у залізо дороги.

Зійде осінь на ниви й сади,
знов ключі журавлині полинуть,
де над морем стоять городи,
оповиті у сльози калини.

А за ними і радість моя
слухать пісню бурхливу і п'яну.
Хочу ще раз побачити я
тінь країни моєї багряну...

Розляглася туманом жита.
Над порогами чайка в тривозі,—
то упала десь тінь копита
і тремтить, як сльоза, на дорозі.

Слухай, серце, вадуму полів,
тишину в неспокійному морі—
впало сонце до наших голів.
тільки бризки
на місяць
і зорі.

Міцно тримає рушницю.
В грудях клекоче ще злість:
—Ворог мене не здолає!
Я комуніст!..

Ледве здригнулося поле.
Буря співала про січ.
Скиглили дико віхоли.
Ніч.

Я не кину співати про степ,
про рознузданий вітер над полем,
де журба з бур'янами росте
і чорнозем, угновний бодем.

Сипте в серце нудьгу і печаль,
повне вщерть і не прийме́ ніколи.
...Вже давно, ще в дитинстві, на-жаль,
день і ніч наді мною віхоли.

І бреду непритомний... куди?
Хтось ударив у серце багнетом.
Ах, навіщо його я збудив,—
хто велів мені бути поетом?

Я один у кімнаті... один...
Світло капа і капа на стіни.
Пам'ятаю:—схилилась на тин,—
тільки сльози скотилися в сіни.

І пішов я у росяну даль...
Тільки вітер. Розпущений вітер...
Залягла в моїм!серці печаль—
я не знаю і сам, чи навіки?

Чи ще довго ходитиму я,
все стискаючи вітрові руку?
Мое серце—чорнозем, рілля,—
не відчуть йому гамору бруку.

І співають хоче тільки про степ,
про рознузданий вітер над полем,
де журба з бур'янами росте
і чорнозем, угновний бодем.

У вечірню добу, коли місяць
в білу хмару пірне, як у сніг, —
ясени свої голови звісять,
як звисають заплакані дні.

Як осінні дощі чи тумани,
упаде голова і моя.
Мене місяць дитиною зманить
за село у степу погулять.

Він не буде сміятись, як досі.
Як і я—він життя не зберіг.
І по росах бродитимем босі,—
нам тоді не шукати доріг.

Пройде гамір тоді наді мною.
Пронесеться розпачливий крик.
Буде шарпати вітер полою,
як зів'яне у тьмі молодик.

Я піду в невідому дорогу:—
—Прощавайте,
і місто
й село—

уже більш не впаде до порогу
моє стомлене днями чоло.
Вже ніколи не схилиться муром,
бо на груди упало давно.
Тільки дощ буде хлюпать понуро
за моїм
за розбитим вікном

Сонце пірнуло в тумани.
Ранками роси, як лід.
Досі ще місяцем манить
стернями всипаний слід.

Досі ще журяться ниви
в серці моїм день-у-день.
Досі ще чую, як сивий
вітер шумить і гуде.

В серці немає печали.
Так! Головою поник!
Маряться вітрові далі,
сонце і ворона крик.

Серце, забите до болю,
хочеться кинуть мені,—
вітер, і степ, і тополю,
болем усипані дні.

Кинуть цигарку ліниво,—
килимом встелеться дим,
сонця розпатлана грива
житом впаде золотим.

Падати буде у сіни
місяця росяний пил...
—Що-ж? Закохавсь я у тіні,
в ранковий холод могил.

В далеких місті—спокій, сон.
Ще дремлють вулиці кварталів,
і неба золотий балкон
свій погляд кида в сині далі.

Не чути ще плачу музик,
стоять задумливі тополі.
Проїхав Львівською візник.
Гудок заводу на Подолі.

О, я не знаю,—хто велів
кружлять сонцям над головою,
де праця жовтої землі
знялась туманами, імлою.

Риплять потомлені вози,
і крик розгублений пташиний,
віщун негоди і грози,
до ніг схиляється машині.

На ниву вийшла удова,
дітей малих—поклала в жито.
Найменший пелену жував
і так кричав несамовито.

Пішла житами до межі,
а позад неї—крик дитини...
Спіткнулась, дивиться—лежить
кістяк забитої людини.

Стоять похилені жита,
де біль утому м'яз посіяв.
—Моя Україно золота!
—Моя розхрістана Росіє!..

М А Т И

Ніч засинала. Холодна зима.
Крики її пам'ятаю,—
вибігла з хати:—„Ах, не зімай!..
...Сина мого убивають!?”

—Нене моя!.. о, нене моя!..
Скрикнув в-останнє і глянув.
Хтось ув-обличчя кинув з коня
лайку глузливу і п'яну.

Вітер тривожний.
Буря і сніг.
Труп її сина в заметі.
Постріл холодний впав біля ніг,
падав і другий, і третій.

Вітер тривожний.
Вітер такий.
Буря гугнявить спросоння.
В тьмі вечірній гасне блакить.
Над матір'ю крик гайвороння.

—„Сину, поглянь!
Сорочка яка?”

Хату розвалює вітер!..“
Шарпав буря рвучко плакат,
мокрый,
без фарби і літер.

Холодно в хаті.
Спить дітвора.
Хлипає лампа байдужо.
Буря нестримно, наче мара,
плаче, голосить і тужить.

Серце порожнє.
Постать в очах.
Десь промайнула і північ.
Дико і різко хтось прокричав...
Глухо озвалися півні...

Знову спокійно.
Спить дітвора...
...Мук в її серці—без міри.
Бродить у хаті сина мара,
мати не вірить і вірить.

— „Сину!—поглянь!
Сорочка яка?..
Хату розвалює вітер!“
Шарпав буря рвучко плакат,
мокрый,
без фарби і літер...

Осінній сон над селами
і обляжні дощі.
Піснями невеселими
осипані кущі.

І в'ється сміх покручений.
—Цвіти, мій жур, цвіти!..
О, брате мій засмучений,
не плакав-би хоч ти!..

Я покинув степи сіроокі,
як летіли у даль журавлі,
коли сонця розпечені щоки
доторкалися ніжно ріллі.

Коли вітер шумів по долинах
і в утомі журилась межа,—
шелестіла журбою ялина,
під ногами вже серпень лежав.

Тоді вийшов на вогку дорогу,
головою, як вітер, поник.
Цілував мою одіж убогу
золотий, як сльоза, молодик.

Я ішов там, де камінь і мури,
де життя розіллалось вином.
Тільки вітер безсило понурий
удовою ридав за селом.

Тільки плакали стерні і ниви...
—Чи вернесь коли-небудь до вас?..
Нахилилися верби журливі,
блідли в небі Венера і Марс.

Ні! ще буду ходити житами
і удень, і вночі, як пророк.
В мої груди вітри копитами—
затихатиме стомлений крок.

Ще ходитиму в полі за плугом,—
довгий чуб що-дня без бриля.
Тоді буде і братом і другом
не Борис, не Сергій, а земля.

А я буду таким непомітним,
як у небі слизькі журавлі.
Говоритиму голосом мідним,
про якого й не чули в селі.

Та впаду, як розтроцатися сили.
О, я знаю... прийде така мить,—
понесуть, як і всіх, до могили,
та не буде кому затужить.

Не заплачуть ні степ, ні тополі,
Не здригнуть бур'янові кущі.
Хіба осінь заскиглить у полі
та ліниво заплачуть дощі.

СТЕП

I

Розцвітає синь,
як моя мета.
Десь біжать у плинь
золоті жита.

В небі тліє сон—
з вітром я біжу.
Росяний пісок
окропив межу.

Під ногами шовк,—
то трава шумить.
— Знову я прийшов
ниви полюбить.

Тільки вітер-кінь
проліта умить.
Зацвітає тінь
сонячних копит.

І сміється даль,
сонце з-за млинів.
Золота печаль
серед цих полів.

А вечірню тінь
місяць не допив.
Лине вітер-кінь,
колива степи.

Розцвітає синь,
як моя мета.
Десь біжать у плинь
золоті жита.

II

Зацвіло моє серце на мить,
як зоря у вечірньому сні.
Коливається степ і шумить,—
припадає покірно до ніг.

Мої ниви мені вже чужі.
а їх болем я завжди болів
Одиноко стою на межі
серед кинутих мною полів

І упав в скаменілі жита...
(А мене-ж називають борцем!)
Тільки місяця тінь золота
у сльозах окропила лице.

Наче трупи,—пшениці снопи
віддали поцілунок косі.
Синій дзвін золотистих копит
розливається десь по росі.

Пролітає розбещений кінь,
і ніяк не зупиниться степ...
Серед поля покинута тінь
бур'янами і досі росте.

Десь гудки тишину розрізають
на шматочки, на клаптки, вщент.
А на розі стоять і ридають
лихтар над холодним дощем.

Мимо вершники сині промчали,
лиш на брук пада дзвін копитів.
Наче дим розстеляється чалий
і огні зпід копит золоті.

Виглядає лихтар одинокий
з вечірної синьої тьми.
Дні— як тіні. Хвилини— як роки,
припадають до бруку грудьми.

О, я знаю дитинячі мрії!
Скільки— скільки я марив що-дня!
Як туман, розгубились надії.
Серед них розгубився і я.

Сумом радість мою уквітчали.
О, ви, дні, — наче сон, — золоті!..
...Дико вершники мимо промчали.
І на брук пада дзвін копитів...

Знову мертво. Нікого... нікого...
Я на вулиці тільки один.
Зустрічав повія за рогом
і запитує скільки годин.

А обличчя і синє, і п'яне.
—Продає й пропиває життя!..
Під дощем голубіють каштани
і пожовклі листки шелестять.

Ах! Чи варто боротись—не знаю—
за сіреньку ту крикотку „жить“.
Дні десь серце твоє розпинають,
всім далекий.. забутий... чужий...

...Знову мертво,—нікого...
Я на вулиці тільки один.
Вартовий помагає за рогом
і запитує скільки годин.

Гасне світ, і будинки, як тіні,
і так нудно дзвенить тишина.
Впала важко туманом осіннім
на дороги в саду вишина...

У кімнаті так сонно і мертво.
Хтось постукає до мене в вікно.
Тільки чую вигукую:—„Жертво!
дні чекають на тебе давно!“...

Я стою. Хто такий—не питаю.
Зупинилося серце на мить.
Гасне світ. І нікого немає,
тільки дощ за дверима шумить.

ГАРМОНІСТ

Тільки згасне у серці огонь,
я вихожу на ріг Прорізної.
У нестямі кигоче гармонь
і сьогодні і вчора—одної.

Пада крик, як огонь лихтарів,
і нема йому впину, ні грані.
А над містом цвітуть вечорі
у холоднім, осіннім тумані.

—,Прощавайте, оголені дні...
Скоро осінь!..“

і раптом заплакав.

Проліта синій сум ясенів,
і до місяця вив собака.

І нестримно виводить рука:
—Ех, коли-б то я був
до села я-б тоді поблукав гармоністом,—
і назавжди покинув-би місто.

Бо солодкі відхання музик
в моїм серці — убили людину,
і як тільки зійде молодик, —
я і плачу й кричу без упину.

В моїм серці, немов в-осени,
осипається листом надія.
Повернувся-б до вас, ясени,
та тепер повернутися ніяк.

Ну, а може... це знаю... колись...
Тільки, мабуть, не приймуть селяни,
бо слізьми, як вином, я упивсь, —
чомусь серце скорилося п'яне.

Знову даль туманів в мені,
упиваюсь слізьми, як дитина...
Упаду до порепаних ніг:
— Прийми, батьку, ти блудного сина!

Загубив я надію і путь
і ніяк відшукати не можу...
Ти прости мені все і забудь!..
...Хіба й слізьми тебе не тривожу?!

Його погляд впаде на поріг, —
піду Каїном знову до міста,
зупинюся, де вулиці ріг,
проспіваю життя гармоністом.

Закигоче, заплаче гармонь
і сьогодні і завтра—одної...
Коли сонця вотліє огонь,
піду стану на ріг Прорізної.

МОЛДАВАНСЬКІ

I

Я в незнану країну прийшов,
хочу кинути розпач і сльози
у долині, де стелеться шовк,
виноградні гойдаються лози.

Я розвію сумніви свої,
потону я у власному горі.
Буду слухати пісню гаїв
і дивитись на втомлені зорі.

Наді мною розквітла весна,
із-за обрію вітер на конях.
І від пахощів, мов од вина,
захлинається сонце у скронях.

За Дністром, чую, хлюпає кров.
—У нас сонце,—
на заході грози!..
Я в незнану країну прийшов,
хочу кинути розпач і сльози.

Ну, нехай я в-останнє живу,
життя топче мене, як дитину.
Заливаю вином я жагу,
щоб писати поезій не кинуть.

І в нестямі кричу:
—Я один!..
Чи тому, що хвилини сіренькі.
Проліта вітер синій, як дим,
тільки стогнуть розпачливо рейки.

Там, де Дністер зникає між гір,
як надходить замислений вечір,—
тишиною впивається зір,
вигина молодик свої плечі.

Одиноко тополя шумить,
її шум моє серце лоскоче.
—О, я можу...
Я можу любити
твої темні, замислені очі! .

Проліта вітер синій, як дим,
під ногами хлюпоче водою.
Зацвіли синім маком хати,
небо сонцем висить наді мною.

II

Над горами синіє тишина,
Дністрові шуми наді мною в'януть.
І зорями заквітла вишина,—
вечірню сутінь допиваю п'яну.

В задумі сад--напився молока.
Росою місяць осипав камінь.
А вітер струни тишини торка
своїми ніжними, як сон, руками.

III

А небо південне—
солодке і чисте.
Моя Україно далека!
І тут, як і там,
вітер синій, огнистий
обличчя торкається злегка.

Як дні, розпластались
на камені тіні.
Іду поміж гір одиноко.
І місяця в далі
холодній, осінній
я бачу заплакане око.

Голубиться Дністер,
тривожний і синій,
і росами всипані ранки.
Засмажені зорями
трави в долині,
смугляве лице молдаванки.

Вина наливала,
і плакали очі.
Радів я:—життя вже пропите!..
А вітер над нами
і плаче й регоче,
і місяцем дзвонять копита.

В саду похилились
золочені віти,
засипані пилом дороги...
І тут, як і там,
синій обрій і вітер,
і дні занехаяні, вбогі.

Одспівали коси,
одцвіли жита.
Знов упала осінь,
осінь золота.

У саду повитий
сумом водограй.
Я піду розбитий
в невідомий край.

Оспіваю грози,
неба синє дно,
виноградні лози
і п'яне вино.

Ранком на світанні,
в золоті огнів,
упаде останнє
листя ясенів.

Минуло літо знов, і осень оддзвеніла,
на перехрестях знов—розгублені сліди.
І пада знов зима вишневим цвітом білим
на тишину степів, на села й городи.

Нема чомусь думок, немає навіть болю.
Замислено дивлюсь і слухаю вітрів,
що під вікном моїм розчісують тополю
і клаптики пісень забутих журавлів.

Ні радості, ні сліз—лише одна розпука,
що боротьба така спокійна і нудна.
Опівночі в вікно рукою хтось постукав,
а десь на вулицях рипіла тишина.

В кімнаті я один, а під вікном голосить,—
то вітер манить знов у далі голубі,
де місяць золотить ще незабуту осінь,
струмки пісень її і листя на вербі.

Опало все тепер. Опало, як жоржина.
Задумливі стоять,— сумують ясени.
Мов лист, розгублені десь дні мої під тинном,
і тільки тужить дощ над ними в-осени.

Горять в степу огні і крізь туман сніжинок
не бачу ні жалю, ні болю у душі.

Снігами заміта десь батькову хатину,
і гайвороння крик на згорбленій межі.

Минуло літо знов і осінь оддзвеніла.

На перехрестях днів—розгублені сліди.

І пада знов зима вишневим цвітом білим
на тишину степів, на села й городи.

На дорогу упала роса.
як черешні—запахли тумани.
Ну яка в тобі, осінь, краса?—
дощ і дощ із блакитної рани.

Пам'ятаю:—забили в саду,
моє серце навіки розбили...
Я покірно, як лист, упаду,
лиш простелеться осени килим.

На брук упала ранку синь
і мур мережать сонця плями.
Калини сум десь оросив
важку утому над полями.

Де сохне даль—
цвітуть огні
і пахне ґрунт забутим болем.
Бренить у серці знову гнів,
звисає грозами над полем.

Під крик розпачливий впаду,—
знов під вікном у мене осінь.
І дощ в покинутім саду
вдовою плаче і голосить.

Ах! знову осінь!
Ну прощай,
забуте літо в праці дикій,
і сонця мідного ручай,
і чабанів веселі крики.

В житах сталевий дзвін коси,
важкого колосу відгомін,
очей твоїх вечірня синь
і місяць в золоті підкови.

Стерня толочена,
туман...
Солодкі дні, як сон дитини.
І серце вже не мав ран,
дивлюсь байдуже на вітрини.

Де сохне даль—
цвітуть огні
і пахне ґрунт забутим болем.
Коли згадаю—
знов мені
ридати хочеться над полем.

Спокійне серце!
Все забув,—
дощі грудьми впадуть на грядки,
знов побредуть свитки в сельбуд
і загудуть вітрами прядки.

З М І С Т

	стор.
Весна .	5
День	7
Страйк	9
Ранок	11
Жовтень	13
На фронт	24
Не кричав, не пручався завод	25
А за селом	26
Дніпрельстан	27
Міцно тримає рушницю	30
Я не кину співати	31
У вечірню добу	33
Сонце пірнуло в тумані	35
В далеких місті	37
Мати	39
Осінній сон над селами	41
Я покинув степи сіроокі	42
Степ	44
Десь гудки	47
Гармоніст	50
Молдаванські	52
Одспівали коси	53
Минуло літо внов	59
На дорогу упала роса	61
На брук упала ранку синь	62

A 427742

Ціна 75 к.

СКЛАД ВИДАННЯ:
КНИГОСПІЛКА
Київ, ул. Короленка 46
Харків, Горяїнівськ пр. 2